

Bilag II.

Udskrift af Medicinalberetning for Aaret 1887 fra Ringkjøbing Systkat.

„Fælles- og Andelsmeierier,

der stadigen tiltage i Antal, spille derimod en ikke ringe Rolle som Sygdomsaarsag, idet de mægtigen kunne bidrage til at udbrede smitsomme Sygdomme og i Virkeligheden hyppigen ere angivne at have udbredt saadanne, især tyfoid Feber. Erfaringer fra 1887 have i saa Henseende bekræftet de i 1886 og tidligere bundne Erfaringer, idet det er paavist, at Tyfustilsælde i Meierierne ere gaaede forud for Udbrudet af Epidemier af Tyfus, eller at saadanne enten udelukkende eller dog overveiende have herstet i et Meieris Kredts af Runder, eller endelig at udbrudte Epidemier ere hørte op, efter at den centrifugerede Mælk blev kogt før Udleveringen fra Meieriet. Af Hensyn til Sagens Vigtighed gjengives her de væsentligste af de specielle Erfaringer om Smitte ved Centrifugemælk, der ere anførte i de for Aaret 1887 indkomne Beretninger om Epidemier, der ere behandlede for offentlig Regning.

I Beretning af 27de Januar 1887 om en Epidemi i Deiberg omtaler Melchiorfen, at denne samtidigen opstod paa 2 Steder, der vare i Forbindelse med Meieriet i Stjærn, hvor en Karl var syg af Tyfus. Epidemien hørte op, da Driften af Meieriet blev standset.

I Gjørding-Bomb afsluttedes i Begyndelsen af 1887 en Epidemi, der efter Langes Beretning af 5te Februar aabenbart var opstaaet efter Ankomsten til Meieriet der af en af Tyfus lidende Karl.

Under 23de April indberetter Kampmann, at en Epidemi i Faster hørte op, efter at Driften af vedkommende Fællesmeieri blev standset.

Den selv samme Erfaring blev efter Indberetning af Krarup af 10de Mai gjort ved en Tyfusedemi i Blønder i Marts og April Maaneder, medens derimod Faber i Indberetning af 2den August fremhæver at en Epidemi af Tyfus i Rhyde og Borbjerg Sogne i Mai—August begyndte med Mælkedriften ved Fællesmeieriet paa Rindhavn. I Borbjerg begyndte Epidemien i Skave Kro, hvor Arbeidere fra Meieriet havde Logis.

I Larm opstod efter Indberetning af Kampmann af 6te August i Mai paa een Gang 7 Tilsælde i 5 Huse, der alle fik Mælk fra en Gaard, hvor det ved Efterhyn viste sig, at en Karl var syg af Tyfus. Efter at Udsalget var stoppet, hørte videre Tilsælde op. I Juli opstod imidlertid igjen paa een Gang 6 Tilsælde af Tyfus uden paa viselig Forbindelse med de tidligere Tilsælde.

En meget udbredt Epidemi i Videbæk Lægedistrikt herstede fra Juli 1886 til April 1887. Efter Thierrys Indberetning af 10de Oktober opstod denne Epidemi i Meieriet i Hanning. En mindre Epidemi, ligeledes af Tyfus, herstede efter Langes Indberetning af 15de Oktober i S. Nisjum i April og Mai. Den udbredte sig til Fællesmeieriet paa Udstrup, men efter at dette var stoppet, hørte Epidemien op. Om den store Epidemi i Sdom i September og Oktober, der paa viselig udgik fra det nyoprettede Meieri i Sdom, som det først lykkedes at faae fat ud af Drift, da Befolkningens Panik fremtvang Lukningen, og med hvis Lukning Forøgelsen af Sygdomstilsældene hørte op, er særlig Indberetning ffet af mig 3die Februar d. A. og tidligere under 13de Oktober f. A. Efter Meieriets Gjænaabning blev Centrifugemælken kogt forinden Udleveringen og ingen ny Tilsælde af Tyfus viste sig i Kredsen. Epidemien havde, medens den var under offentlig Behandling, omfattet 69 Personer. Endelig indberetter Juul i Videbæk under 7de Februar d. A., at en Tyfus-Epidemi i Hanning i November og December omfattede 18 Angrebne, der alle vare i Forbindelse med Meieriet i Hanning.

De her i Amtet nu talrige Erfaringer om Tyfusmitte ved Centrifugemælk synes at godtgjøre, at de paa denne Maade opstaaede Sygdomstilsælde ere mildere og mere fortlvarige end andre, samt at de ikke let forplantes videre fra Mand til Mand, saaledes som andre Tilsælde af Tyfus. Radikale Foranstaltninger mod Smitte ved Centrifugemælk er at lukke Meieriet eller i alt Fald at koge Mælken før Udleveringen; men da disse Foranstaltninger efter den bestaaende Lovgivning som bekendt ikke kunne paabydes, maatte Amtet indskrænke sig til en offentlig Advarsel til Publikum om Sagen. I alt Fald i flere Tilsælde blev denne imidlertid uændset, og en Lov om Tilhyn med Fællesmeierier kunde derfor være paatrængende nødvendig.